Nya svenska provinsfynd av nattsländor (Trichoptera)

BO GULLEFORS

Gullefors, B.: Nya svenska provinsfynd av nattsländor (Trichoptera). **[New records of Trichoptera for the Swedish provinces.]** – Entomologisk Tidskrift 124 (3): 193 – 199. Uppsala, Sweden 2003. ISSN 0013-886x.

Fiftynine new province records of Trichoptera, 46 captured as adults and 13 as larvae, are given for Sweden - as compared with a catalogue published in 2002. They were distributed over twelve provinces and were mainly collected in the summer of 2002. Twelve species captured for the first time as adults are also recorded for some provinces. The most interesting findings are the hydroptilids, *Orthotrichia angustella* (McLachlan) from the province of Småland, and *Orthotrichia tragetti* Mosely, from the province of Uppland, which have not been reported from Sweden in the last fifty years. The limnephilid *Apatania forsslundi* Tobias is recorded in the province of Lule Lappmark, which is the second record in Sweden. A female of an unknown *Apatania* species is found at Omberg in the province of Östergötland.

Bo Gullefors, Mariboplan 2, SE-824 41 Hudiksvall, Sweden. E-mail: bo.gullefors @hudiksvall.se

Inledning

Uppgifterna i min katalog över Sveriges nattsländor (Gullefors 2002) sträcker sig fram till och med 2001. Under sommaren 2002 samlade jag i olika landskap vilket resulterade i flera ytterligare nya provinsfynd. Nya fynd har också tillkommit i material som skickats till mig. Efter katalogens publicering har jag också fått kännedom om äldre noteringar som visat sig vara nyfynd för några provinser. Artikeln beskriver egna och andras nya provinsfynd av nattsländor.

Material och metoder

De vuxna nattsländorna har huvudsakligen tagits i ljusfällor eller med slaghåv. Två av de arter som ingått i material som skickats till mig har fångats i fönster- och Malaisefällor. Larver, insamlade framför allt av Ekologgruppen i Landskrona, har tagits med vattenhåv. Ljusfällorna i Torne och Lule lappmarker, Norrbotten, Västerbotten och Östergötland har haft en kvicksilverlampa (125, 250 eller 400 W). Dessa fällor har huvudsakligen varit inriktade på fångst av nattaktiva fjärilar under den period då dessa är aktiva och nätterna tillräckligt mörka för ljusfångst i norra Sverige, dvs från och med sista dagarna i juli till sista dagarna i september. Samtliga insekter som hamnade i fällan omhändertogs med 14-30 dagars mellanrum. För att underlätta hantering och artbestämning omhändertogs fjärilarna torra och nattsländor tillsammans med övriga insekter i burkar med sprit/glykol. Markus Franzén, Lund, har skött dessa fällor och överlämnat materialet med nattsländorna till mig.

I Hälsingland har en fälla med 18 W UV-lysrör suttit uppe större delen av säsongen. I Småland, Halland och Hälsingland har ett 15 W UV-lysrör, kopplat till ett 12 V batteri, lagts över en plastbalja med vatten tillsatt med några droppar diskmedel, använts under enstaka nätter. Jag har slaghåvat vid totalt 51 dammar, sjöar, bäckar, åar och älvar i Hälsingland (7), Uppland (3), Närke (7), Halland (12) och Småland (22).

Resultat

Totalt har 46 nya provinsfynd av vuxna nattsländor gjorts fördelade över tolv faunaprovinser. Dessutom togs i fem provinser adulter av tolv arter vilka tidigare endast registrerats som larvfynd där. Ytterligare 13 nya provinsfynd, i form av larver tagna i Skåne, Halland och Småland, har meddelats mig av Ekologgruppen, Landskrona (Tab. 1).

Mina egna fynd utgörs av 32 arter inräknat elva av de tolv adulter som tidigare endast noterats som larver. Tjugotre arter fanns i material skickade av Markus Franzén. Två fynd kommer från material som Bert Viklund, Stockholm, har skickat till mig.

Fyndförteckning

Där inget annat anges är arten ny för provinsen. För vuxna sländor som tidigare endast tagits som larver anges (Ad.). Om någon annan än jag själv insamlat djuren anges detta (leg.). Alla adulter är bestämda av mig. Nomenklatur och artnumrering följer Gullefors (2002). Även för auktorsnamn hänvisas till denna katalog. Det gäller också förkortningarna av de svenska provinsnamnen. De koordinater som anges är enligt Rikets Nät (RT90).

Adulter

Småland

10. *Agraylea sexmaculata*, (C), Helga å, Huseby, (RN 6295497, 1425569), 19.7.2002, slaghåvning, (11 FF , 3 CC), Mosserydsjön, Hullaryd (RN 6422460, 1433281), 16.7-17.7.2002, ljusfälla 15 W, (6 FF), Emån, Fliseryd (RN 6334636, 1527416), 20.7-21.7.2002, ljusfälla 15 W.

11. *Hydroptila angulata*, (C), Alsterån, Sandslätt, (RN 6311671, 1508321), 19.7-20.7.2002, ljusfälla 15W.

12. *Hydroptila cornuta*, (F), Helga å, Huseby, (RN 6295497, 1425569), 19.7.2002, slaghåvning,

13. *Hydroptila forcipata*, (15 FF , 44 CC), Emån, Fliseryd (RN 6334636, 1527416), 20.7-21.7.2002, ljusfälla 15 .

15. *Hydroptila pulchricornis*, (6 FF), Helga å, Huseby, (RN 6295497, 1425569), 19.7.2002, slaghåvning, (6 FF , 25 CC), Mosserydsjön, Hullaryd (RN 6422460, 1433281), 16.7-17.7.2002, ljusfälla 15 W,

16. *Hydroptila simulans*, (80 CC), Emån, Fliseryd (RN 6334636, 1527416), 20.7-21.7.2002, ljusfälla 15 W.

22. *Orthotrichia angustella*, (5 FF , 34 CC), Alsterån, Sandslätt, (RN 6311671, 1508321), 19.7-20.7.2002, ljusfälla 15W, (53 FF , 1123 CC), Emån, Fliseryd (RN 6334636, 1527416), 20.7-21.7.2002, ljusfälla 15 W.

23. *Orthotrichia costalis*, (53 FF , 520 CC), Mosserydsjön, Hullaryd (RN 6422460, 1433281), 16.7-17.7.2002, ljusfälla 15 W.

Tabell 1. Nyfynd av nattsländor i svenska provinser jämfört med katalogen i Gullefors (2002). Metoderna som använts är: håvning, ljusfälla (LF), Malaisefälla (MF) eller fönsterfälla (FF).

New findings of caddisflies in Swedish provinces compared to the catalogue of Gullefors (2002). The methods used are: netting (Håv), light trap (LF), Malaise trap (MF) or window trap (FF).

	Antal nya arter/ *No of new records*						
Provins/ *Province*	Nyfynd adulta/ *Adults*	Nyfynd larv/ *Larvae*	Adult första gången[a]/ *First adults[a]*	Antal ind. av nyfynd/ *No of inds*	Fångst-platser/ *No of sites*	Metod/ *Method*	Tot. antal arter/ *Tot. no. species*
Sk	-	5	-	8	7	Håv	142
Ha	5	5	2	175	7	Håv, LF	121
Sm	11	3	-	3069	6	Håv, LF	148
Ög	6	-	1	69	1	Håv, LF	131
Nä	1	-	5	38	4	Håv	96
Sö	1	-	-	1	1	MF	108
Up	1	-	1	2	2	Håv, FF	137
Hs	4	-	3	59	2	Håv, LF	155
Vb	1	-	-	1	1	LF	155
Nb	12	-	-	115	2	LF	126
Lu	1	-	-	1	1	LF	153
To	3	-	-	8	1	LF	90
Summa	47	13	12	3546	35	-	-

[a]) Fynd av adulter där det tidigare endast noterats fynd av larver/ *Adults of species that earlier have been recorded only as larvae.*

30. *Oxyethira frici*, (15 FF , 938 CC), Emån, Fliseryd (RN 6334636, 1527416), 20.7-21.7.2002, ljusfälla 15 W.
35. *Oxyethira tristella*, (3 CC), Alsterån, Sandslätt, (RN 6311671, 1508321), 19.7-20.7.2002, ljusfälla 15W, (5 FF , 117 CC), Emån, Fliseryd (RN 6334636, 1527416), 20.7-21.7.2002, ljusfälla 15 W.
207. *Leptocerus tineiformis*, (C), Alsterån, Sandslätt, (RN 6311671, 1508321), 19.7-20.7.2002, ljusfälla 15W.

Halland

11. *Hydroptila angulata*, (C), Ätran, Hansabo (RN 6326424, 1312765), 17.7-18.7.2002, ljusfälla 15 W.
18. *Hydroptila tineoides*, (9 FF , 1 C), Ätran, Falkenberg (RN 6313335, 1298285), 17.7.2002, slaghåvning, (3 FF , 20 CC), Ätran, Hansabo (RN 6326424, 1312765), 17.7-18.7.2002, ljusfälla 15 W.
23. *Orthotrichia costalis*, (4 CC), Ätran, Hansabo (RN 6326424, 1312765), 17.7-18.7.2002, ljusfälla 15 W.
83. *Phryganea grandis*, (F), Ätran, Hansabo (RN 6326424, 1312765), 17.7-18.7.2002, ljusfälla 15 W.
211. *Oecetis furva*, (C), Ätran, Hansabo (RN 6326424, 1312765), 17.7-18.7.2002, ljusfälla 15 W.
214. *Oecetis ochracea*, (68 FF , 61 CC), (Ad.), Ätran, Hansabo (RN 6326424, 1312765), 17.7-18.7.2002, ljusfälla 15 W.
220. *Setodes punctatus*, (C), (Ad.), Ätran, Falkenberg (RN 6313363, 1298379), 18.7.2002, slaghåvning.

Östergötland

Samtliga: Omberg, Ellen Key (RN 6464263, 1431711), 2.8-15.9.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
21. *Ithytrichia lamellaris*, (C).
65. *Hydropsyche contubernalis*, (27 FF , 23 CC), (Ad).
101. *Apatania zonella*, (14 CC).
Apatania sp., (1 C).
149. *Limnephilus luridus*, (F).
174. *Potamophylax cingulatus*, (F).
207. *Leptocerus tineiformis*, (C).

Närke

49. *Cyrnus flavidus*, (F), (Ad.), Åmmelången (RN 6527759, 1453806), 16.7.2002, slaghåvning.
51. *Cyrnus trimaculatus*, (8 FF , 2 CC), (Ad.), Åmmelången (RN 6527759, 1453806), 16.7.2002, slaghåvning, (3 FF), (Ad.), Å vid Estabosjön (RN 6540956, 1457342), 16.7.2002, slaghåvning.
64. *Hydropsyche angustipennis*, (4 FF , 1 C), (Ad.), Å vid Estabosjön (RN 6540956, 1457342), 16.7.2002, slaghåvning.
211. *Oecetis furva*, (C), (Ad.), Åmmelången (RN 6527759, 1453806), 16.7.2002, slaghåvning.
212. *Oecetis lacustris*, (2 FF), (Ad.), Åmmelången (RN 6527759, 1453806), 16.7.2002, slaghåvning, (C), (Ad.), Damm vid Estabosjön (RN 6540220, 1457055), 16.7.2002, slaghåvning, (3 FF , 4 CC), (Ad.), Kyrksjön, Lerbäck (RN 6537645, 1457445), 16.7.2002, slaghåvning.
218. *Triaenodes bicolor*, (2 FF), Åmmelången (RN 6527759, 1453806), 16.7.2002, slaghåvning, (1 F , 2 CC), Damm vid Estabosjön (RN 6540220, 1457055), 16.7.2002, slaghåvning, (2 FF , 2 CC), Kyrksjön, Lerbäck (RN 6537645, 1457445), 16.7.2002, slaghåvning.

Södermanland

149. *Limnephilus luridus*, (C), Tyresta Nationalpark, (RN 6565000, 1643800), 26.5-30.7.2001, Malaisefälla, leg. B. Viklund, L-O Wikars, & H. Ahnlund.

Uppland

7. *Agapetus ochripes*, (C), (Ad.), Johannesfors, Forsmarksån (RN 6694900, 1632555), 30.6.2002, slaghåvning.
24. *Orthotrichia tragetti*, (C), Stockholm, Nationalstadsparken, Stora Skuggan, N. Solfångardammen (RN 6585000, 1629200), 18.6-1.7.2002, fönsterfälla, leg. Bert Viklund.

Hälsingland

9. *Agraylea multipunctata*, (44 FF), Enbärsskär, Hudiksvall (RN 6839801, 1578155), 13.8-14.8.2002, ljusfälla 15 W.
116. *Asynarchus thedenii*, (F), Nyboån (RN 6826360, 1550135), 25.8-5.9.2002, Ljusfälla 18 W.
124. *Limnephilus affinis*, (F , C), Enbärsskär, Hudiksvall (RN 6839801, 1578155), 13.8-14.8.2002, ljusfälla 15 W.
137. *Limnephilus extricatus*, (F), (Ad.), Nyboån (RN 6826360, 1550135), 25.7-5.8.2002, Ljusfälla 18 W.
171. *Micropterna lateralis*, (4 FF), (Ad.) Nyboån (RN 6826360, 1550135), 5.7-25.7.2002, Ljusfälla 18 W.
202. *Ceraclea fulva*, (1 F , 4CC), (Ad.), Enbärsskär, Hudiksvall (RN 6839801, 1578155), 13.8-14.8.2002, ljusfälla 15 W.
210. *Mystacides nigra*, (F , C), Enbärsskär, Hudiksvall (RN 6839801, 1578155), 13.8-14.8.2002, ljusfälla 15 W.

Västerbotten

9. *Agraylea multipunctata*, (C), Holmön, Byviken (RN 7087191, 1749094), 2.8-3.10.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.

Norrbotten

27. *Oxyethira ecornuta*, (F), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 400 W, leg. M. Franzén.
46. *Tinodes waeneri*, (F), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 400 W, leg. M. Franzén, (8 FF , 2CC), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
93. *Apatania auricula*, (2 CC), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 400 W, leg. M. Franzén.

103. *Annitella obscurata*, (5 FF), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 27.8-4.10.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
115. *Asynarchus lapponicus*, (3 FF), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 27.8-4.10.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
136. *Limnephilus externus*, (13FF , 2CC), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 4.8-4.10.2002, ljusfälla 400 W, (F), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
145. *Limnephilus griseus*, (F), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 27.8-4.10.2002, ljusfälla 400 W, leg. M. Franzén.
167. *Halesus digitatus*, (F), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 27.8-4.10.2002, ljusfälla 400 W, (13FF , 4CC), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
172. *Micropterna sequax*, (F), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
174. *Potamophylax cingulatus*, (4 FF), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-4.10.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
175. *Potamophylax latipennis*, (28 FF , 10CC), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-4.10.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.
202. *Ceraclea fulva*, (2 CC), Seskarö, Tromsö (RN 7313356, 1864399), 4.8-27.8.2002, ljusfälla 400 W, leg. M. Franzén, (7 FF , 6CC), Aapua, Syväjärvi, (RN 7435152, 1838866), 4.8-4.10.2002, ljusfälla 125 W, leg. M. Franzén.

Lule lappmark
95. *Apatania forsslundi*, (C), Sitasjaure (RN 7530626, 1575915), 5.8-28.8.2002, ljusfälla 400 W, leg. M. Franzén.

Torne lappmark
103. *Annitella obscurata*, (F), Keinovuopio (RN 7652465, 1709900), 28.8-4.10.2002, ljusfälla 250 W, leg. M. Franzén.
150. *Limnephilus marmoratus*, (C), Keinovuopio (RN 7652465, 1709900), 5.8-28.8.2002, ljusfälla 250 W, leg. M. Franzén.
202. *Ceraclea fulva*, (2FF , 4CC), Keinovuopio (RN 7652465, 1709900), 5.8-28.8.2002, ljusfälla 250 W, leg. M. Franzén.

Larver
Samtliga leg. Ekologgruppen i Landskrona och det. huvudsakligen Cecilia Torle.

Skåne
37. *Tricholeiochiton fagesii*, Amfibolitdammen, Hallands Väderö, (RN 6263040, 1299419), 28.9.2002.
63. *Ceratopsyche silfvenii*, Rökeån, (RN 6232780, 1361650), 1994, Hörlingeån, (RN 6235300, 1370150), 1995, Hörlingeån, (RN 6228850, 1366650), 2000.
170. *Hydatophylax infumatus*, Verkaån, Hallamölla, (RN 6176965, 1387345), 1995.
175. *Potamophylax latipennis*, Rörums norra å, (RN 6169710, 1403340), 2000.
193. *Adicella reducta*, Långhultsbäcken, (RN 6247917, 1330070), 1994, Verumsån, Boalt, (RN 6247600, 1358914), 1995.

Halland
67. *Hydropsyche saxonica*, Fylleån, Årnarp, (RN 6288030, 1326950), 2001.
170. *Hydatophylax infumatus*, Teglabäcken, (RN 6289962, 1324485), 1997.
175. *Potamophylax latipennis*, Högvadsån, Ryen, (RN 6343854, 1317420), 2001.
181. *Beraea maura*, Fylleån, Årnarp, (RN 6288030, 1326950), 1999.
187. *Odontocerum albicorne*, Dalabäcken, (RN 6256777, 1326924), 1999, och Truedsfällsbäcken, (RN 6256342, 1328399), 1999.

Småland
67. *Hydropsyche saxonica*, Emån, (RN 6365310, 1457320),1993.
174. *Potamophylax cingulatus*, Nedströms Hökasjön, (RN 6339400, 1438100), 1996.
175. *Potamophylax latipennis*, Emån, (RN 6365310, 1457320), 1993.

Diskussion och kommentarer till några av fynden
Flera av de under sommaren 2002 gjorda nya provinsfynden är väntade och fyller endast i utbredningsluckor i min katalog (Gullefors 2002). Det finns dock ett tiotal fynd som är värda att närmare kommentera. Det gäller bland annat arter inom familjen Hydroptilidae, speciellt släktet *Orthotrichia*.

Hela 18 av de 46 nyfynden av vuxna nattsländor utgörs av hydroptilider, varav 10 i Småland. Mina egna undersökningar i Småland rör totalt 22 fångstplatser, därav fyra med ljusfälla under fyra hela nätter. Antalet nattsländor som under fem dygn togs i Småland är 18 153 fördelade på 67 arter. Antalet hydroptilider var 11 618 individer av 14 arter. Småland är den enda sydsvenska faunaprovins som i storlek kan mäta sig med provinserna i Norrland, och vi kan förvänta oss fler fynd i framtiden, eftersom mina fångster sommaren 2002 endast täcker en liten del av landskapet, och under en kort tid av sommaren. Såväl flera vår- som höstflygande arter har missats.

22. *Orthotrichia angustella* är en rödlistad art (DD, Kunskapsbrist) (Gärdenfors 2000) som påträffades rikligt i Småland vid både Alsterån och Emån. Den har tidigare endast noterats från Närke (Forsslund 1953), och har inte rapporterats från landet på femtio år.

23. *Orthotrichia costalis* har tidigare påträffats i åtta provinser, av vilka de senaste är 15 ex 20.7 – 10.8.1987 från Testeboån i Gästrikland (Gullefors 1988) och pupp- och larvfynd, 12.6.1989, från Hornsjön, Öland (leg. och det. A. Sode & P. Wiberg-Larsen). Fynden i Halland och Småland utökar antalet noterade provinser för arten till tio.

24. *Orthotrichia tragetti* är en rödlistad art (DD, Kunskapsbrist) (Gärdenfors 2000). Tidigare har endast en hane noterats vid Kåseberga sjö i Skåne 6.8.1950 (Tjeder 1954) och “i antal” 28.6.1952 på Mölle Mosse på Kullaberg i Skåne (Tjeder 1967). Kåseberga sjö beskrev Tjeder (1954) som “en intressant, mycket vegetationsrik vattensamling, som numera tyvärr användes till avstjälpningsplats för byns avskräde och håller på att igenfyllas och förstöras”. Det finns en damm i Kåseberga samhälle. Kanske är det den som Tjeder avser. Ingen har rapporterat senare fynd av *O. tragetti* från Kåseberga eller Mölle Mosse. Fyndet från Stora Skuggan i Stockholm är mycket intressant då arten inte rapporterats på över 50 år.

37. *Tricholeiochiton fagesii* är en art som påträffats som larv i fem provinser samt som imago i Dalarna (Forsslund & Tjeder 1942) och Ångermanland (Gullefors 1985). Arten lever i övervuxet stillastående vatten (Wallace et al. 1990), eller stillastående vatten med sakta vattenström i tät vegetation (Marshall 1978). Larver har även påträffats i svagt strömmande vatten, Igelbäcken, Uppland (23.4.1998), (Lundberg & von Proschwitz 1999). Beskrivningarna stämmer väl med den nya fyndlokalen - amfibolitdammen på Hallands Väderö (Nilsson et al. 2002). Närmaste tidigare svenska fynd är Muskmyr på Gotland (RN 6315900,1645450) där larver togs 13.5.1991 (leg. Pär-Erik Lingdell och Eva Engblom, det. Eva Engblom). Arten finns dock på närmare håll i Danmark, t. ex. Søndersø (Wiberg-Larsen 1985).

67. *Hydropsyche saxonica* är också den en art som har fler noteringar av larvfynd än vuxna nattsländor, sex ”vuxenmarkeringar” och 13 för larvfynd, med de två nya för Halland och Småland. Det man kan fråga sig är om de vuxna djuren är svårare att påträffa eller har larvinventerarna har varit flitigare?

93. *Apatania auricula* är en art som lever längs steniga sjöstränder (Lepneva 1971, Wallace et al. 1990). Den fångades nu i en ljusfälla på Seskarö riktad ut mot Bottenviken där salthalten är 1,5-2,5 ‰, vilket flera nattsländearter kan klara (Haage 1968, 1969, Gullefors & Müller 1990). Arten har dock inte tidigare rapporterats från Bottenviken (Gullefors 2003).

95. *Apatania forsslundi* är andra fyndet i Sverige. Tobias (1981) beskrev arten efter exemplar från Norge. Arten har också noterats från Dalälven (Andersen & Wiberg-Larsen, 1987). Tobias (1981) förmodar att arten, liksom *A. zonella*, är anpassad till kalla vattendrag, t.ex. kallkällsbäckar.

101. *Apatania zonella* har tidigare endast noterats från Dalarna och norrut, senast 3.6.1997 från Hälsingland (Hoffsten, 2000). De 14 honorna kan ha kommit från Vättern, som är tänkbar larvmiljö närmast ljusfällan. Arten kan, förutom i kallkällor och kallkällsbäckar (Lepneva 1971), även finnas i sjöar (Botosaneanu & Malicky 1978).

Apatania sp. är en hona av okänd *Apatania*-art fångad i ljusfälla på Omberg, Ög. Om honan tillhör en helt ny art går utifrån denna enda individ inte att avgöra. Fler individer och helst även hanar bör insamlas för att klargöra denna *Apatania*-honas status. Honan påminner något om *Apatania muelibris*, men har två unika dorsala utskott på det nionde abdominalsegmentet.

116. *Asynarchus thedenii*, hittades i Nyboån i Hälsingland, vilket förflyttar artens utbredning ytterligare 60 mil söderut, från Norrbotten och lappmarkerna till söder om Sveriges mitt.

149. *Limnephilus luridus*, de två fynden från Östergötland och Södermanland visar att utbredningsområdet är främst sydligt. Undantag är fynd av larver i Hälsingland vid Järvsö (Hoffsten 2000).

150. *Limnephilus marmoratus*, fyndet från Torne lappmark visar att arten finns i hela landet.

174. *Potamophylax cingulatus* och 175. *P. latipennis* är två limnephilider som tidigare båda

benämndes *P. stellatus* Curtis. De äldre provinsnoteringarna är därför osäkra då det inte framgår vilken art det gäller, men båda arterna finns förmodligen i hela landet.

187. *Odontocerum albicorne,* ytterligare ett larvfynd som pekar på att artens utbredning huvudsakligen är sydlig. Artens sydliga utbredning gör noteringen från Norrbotten (Gullefors 2002) tveksam, vilket också Peter Wiberg- Larsen (in litt.) uppmärksammat mig på. Palm (1947) uppgav två hanar som togs flygande över vattnet vid Nordanskär utanför Karlsborg i Norrbotten, och tackade K.-H. Forsslund för att han kontrollerat och korrigerat Palms bestämningar av Trichoptera. Märkligt är att Forsslund varken 1953 eller i någon annan skrift har uppgett *O. albicorne* från Norrbotten. Till dess ytterligare fynd av arten rapporterats från norra Sverige bör uppgiften från Norrbotten (Gullefors 2002) utgå.

207. *Leptocerus tineiformis* är rödlistad (VU, Sårbar). Två nya provinsnoteringar, Östergötland, Omberg vid Vättern, och Småland, Alsterån, visar med de enstaka infångade honorna att arten inte förekommer rikligt. I Uppland och Södermanland har arten tagits de senaste åren i enstaka individer, t.ex. i Stockholm, Nationalstadsparken, Stora Skuggan, N Solfångardammen, fönsterfälla, (1 F), 18.6-1.7.2002, leg. Bert Viklund och Tyresta NP, nattfångst på lampa söder om Stensjön, (1 C), 17-18.6.2002, leg. B. Viklund & G. Palmqvist. Den har rapporterats i mindre antal från Stampenbäcken i Skåne (Svensson 1974) och från Blekinge på Hästö i Karlskrona (Svensson 1978).

217. *Setodes punctatus*, fyndet av en hona bekräftar tidigare uppgifter om larvfynd och larver kläckta till vuxna sländor (Wiberg-Larsen et al. 1998).

Tack

Tack till Markus Franzén, Lund, för material från ljusfällor, och till Bert Viklund, Stockholm, för material i flera omgångar från framför allt Stockholmstrakten, Cecilia Torle och Jan Pröjts, Ekologgruppen i Landskrona, tackas för uppgifter om larvfynd. Örjan Fritz, Halmstad, har uppmärksammat mig på vissa arter som noterats i Halland, men inte fanns med i min katalog. Tack till Peter Wiberg-Larsen, Odense, för uppgifter om *Odontocerum albicorne* och *Orthotrichia costalis*. Gunno Asp, Enånger, Sven-Erik Jonasson, Anna-Lena Andersson och Ulf Strandberg, samtliga Hudiksvall, tackas för att de tömt ljusfällor längs Nyboån. Tack till Bengt Friberg, Hudiksvall, som gjorde ljusfångsten på Enbärsskär möjlig, samt till min hustru Agneta som under flera somrar bistått mig under flera nattsländeinsamlingar i skilda delar av landet. Tack till Hans Malicky, Lunz, Österrike, för kontroll av en del av mina bestämningar, och till Anders N. Nilsson, Umeå, Mats Jonsell och Ragnar Hall, Uppsala för värdefulla kommentarer på manuskriptet.

Litteratur

Andersen, T. & Wiberg-Larsen, P. 1987. Revised check-list of NW European Trichoptera. – Ent. Scand. 18: 165-184.

Botosaneanu, L. & Malicky, H. 1978. Trichoptera. – In: Illies, J. (ed.). Limnofauna Europaea: 333 – 359. Stuttgart.

Forsslund, K.-H. 1953. Catalogus Insectorum Sueciae. Additamenta ad part II. Trichoptera. – Opusc. Ent. 18: 72-74.

Forsslund, K.-H. & Tjeder, B. 1942. Catalogus Insectorum Sueciae. II. Trichoptera. – Opusc. Ent. 7: 92-106.

Gullefors, B. 1985. Nattsländor i Ångermanland. – Ent. Tidskr. 106: 121-128.

Gullefors, B. 1988. Nattsländefångster (Trichoptera) från Jämtland, Medelpad och Gästrikland. – Natur i Norr 7: 51-62.

Gullefors, B. 2002. Sveriges nattsländor (Trichoptera), en provinskatalog med nyare fynduppgifter. – Ent.Tidskr. 123: 131-147.

Gullefors, B. 2003. Trichoptera from the brackish water of the Gulf of Bothnia. – In: Tanida, K. (ed). Proc. 11th Int. Symp. Trichoptera. (Under tryckning).

Gullefors, B. & Müller, K. 1990. Seasonal and diurnal occurrence of adult caddisflies (Trichoptera) from the brackish water of the Bothnian Sea. – Aquatic Insects 1990: 227 – 239.

Gärdenfors, U. (red.) 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. – The 2000 red List of Swedish Species. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Haage, P. 1968. On the salinity tolerance of eggs and young larvae of *Phryganea grandis* Linné (Trichoptera). – Hydrobiol. 32: 257 - 270.

Haage, P. 1969. Salinity preference and tolerance of caddis larvae (Trichoptera). – Opusc. Ent. 34: 73 - 89.

Hoffsten, P.-O. 2000. För Hälsingland nya nattsländor - med uppgifter om fångstplatser och sällsynthet. – Natur i Norr 19: 49-55.

Lepneva, S.G. 1971. Fauna of the U.S.S.R., Trichoptera, Vol. 2, No. 2, Larvae and Pupae of Integripalpia. 1-700. Israel Progr. Sci. Transl., Jerusalem (original på ryska 1966).

Lundberg, S. & von Proschwitz, T. 1999. Bottenfauna

i Igelbäcken. Miljöförvaltningen i Stockholms stad.
Marshall, J.E. 1978. Trichoptera: Hydroptilidae. – Handbk Ident. Br. Insects. 1-31.
Nilsson, A., Pröjts, J. & Torle, C. 2002. Bottenfauna på Hallands Väderö. Resultat från undersökningar 2001 och 2002. Region Skånes miljövårdsfond. Rapport från Ekologgruppen.
Palm, N.B. 1947. Microlepidoptera, Neuroptera, and Trichoptera from Medelpad and Norrbotten, Sweden. – Opusc. Ent. 12: 35-49.
Svensson, B.W. 1974. Population movements of adult Trichoptera at a south Swedish stream. – Oikos 25: 157-175.
Svensson, B.W. 1978. Bland insekter i Blekingska marker I: Virvelbaggar och nattsländor. – Blekinges Natur 1978: 66-92.
Tjeder, B. 1954. Östskånska insekter. 1. Trichoptera och Hymenoptera (partim). – Opusc. Ent. 14: 58-69.
Tjeder, B. 1967. Kullabergs nätvingar, näbbsländor, nattsländor och harkrankar. – Kullabergs Natur. Häfte 12.
Tobias, W. 1981. Eine neue *Apatania*-Art aus Norwegen (Trichoptera: Limnephilidae). – Ent. Z. 91: 62-65.
Wallace, I.D., Wallace, B. & Philipson, G.N. 1990. A key to the case-bearing caddis larvae of Britain and Ireland. – Scient. Publs Freshwat. Biol. Ass. 51: 1-237.
Wiberg-Larsen, P. 1985. Revision of the Danish Hydroptilidae (Trichoptera). – Ent. Meddr. 53: 39-45.
Wiberg-Larsen, P., Medin, M. & Nilsson, P-A. 1998. First record of *Setodes punctatus* (Trichoptera: Leptoceridae) in NW Europe. – Ent. Tidskr. 119: 37-40.

Till minne av Nils Linnman

När Nisse en kväll för några år sedan ringde mig och frågade om jag skulle vilja överta hans skalbaggssamling blev jag både tagen och smickrad. Troligen kände han redan då att hans krafter började ta slut. 87 år gammal avled Nils Linnman den 29 december 2002. Han föddes den 16 juli 1915. En oförglömlig radioreporter, tv-programledare, naturkännare och entomolog är borta. Alla som kände Nisse personligen eller genom radio och tv kommer inte att glömma med vilken inlevelse ock kärlek han kunde berätta både om naturens under och även de mest triviala saker. Själv lärde jag känna Nisse först i mitten på åttiotalet efter hans aktiva tid i media, men jag hade den lyckan att vi kom varandra mycket nära som entomologer och vänner. Under våra skalbaggsexkursioner hade jag glädjen att få lyssna på Nisses sakkunniga och fängslande ord om insekter men även om växter, svampar och fåglar. Jag som inte hade möjligheten att höra eller se Nisses radio- och tv-program hade däremot fått turen att kunna lyssna på honom ”live” ute i terrängen.

Nisse växte upp i Visby på Gotland. Han gick på gymnasium i Stockholm på Östra Real på 30-talet. Därefter fortsatte han studera naturvetenskap på Stockholms högskola. Studierna avslutade han med examen bl a i zoologi, botanik och geologi. 1944 debuterade han på radio som reporter i programmet Vårmorgon. Efter det lyckade framträdandet fick han ett år senare fast tjänst som jordbruksexpert och naturkunnig på Sveriges Radio. Detta resulterade i flera populära serier och i och med televisionens intåg i svenska hem blev det flera populära program som ”I skogsbrynet” och ”Just nu” (Korsnäsgården) som sändes i många år. Skrivna manus ersattes med stort kunnande, kärlek till naturen